

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az állandóság politikája

Debreczen, április 20.

A nemzet verdiktje előtt ugyan nincs még eldöntve az új alakulás sorsa, de minden jel máris arra mutat, hogy e verdikt kedvező lesz a munkapártra nézve. Ha csak a négy hónap előtti viszonyokat tekintjük, rohamos léptekkel hódít tért az a politika, mely a nemzet és királya harmonikus együttműködésében látja az ország üdvét; amely tehát nem a nemzet vágyainak, hanem reális szükségleteinek teljesülésében keresi a magyar politika célját.

Az állandó berendezkedés minden szimptomája rajta van az új alakuláson. Nem efemer jelenségek készül. Igaz, hogy forró lávafolyamot csorgedeztek lábai alatt, de a láva kihült, megzilárdult, építkezésre igen alkalmas anyaggá változott.

A munkapárt végrehajtó bizottságának jelentése szerint, negyedfélszáz kerületnek van már jó munkapárti jelöltje. S lesz még több is. Egy két héten belül az országnak csaknem minden választókerületében felveszi a munkapárt a küzdelemet. A legtöbb helyen, a siker minden reményével.

A jelöltek megválogatása egy kicsit tá'an sokaig tartott; de ez nem válik az ügy ártalmára. Volt miből válogatni. S itt-ott a bizottság azért döntött nehezen, mert mindenütt a legarravalóbb jelöltet választotta ki gondosan, minden körülmény lelkiismeretes mego'dásával, a sok közül.

A koalíció kinevezte a képviselőket. A vezérlőbizottság ukázával így kényszerítet'ek rá 48-as jelöltet szintiszta 67-es kerületekre s megfordítva. Most majd a kerületek választanak szívük szerint.

A jelöltek özőnlése azt mutatja, hogy az apály, amelyben a mi hajóink négy éven át veszteget'ek, elmult. A dagály most nekünk kedvez s minden hullám a mi partjaink felé siet. A mi hajóinkat viszi, emeli, ragadja tiszta szemmel kinézeti, nagy célok felé.

A koalíció megingatta a közviszonyokat. Nem volt egy talpalatnyi hely, ahol valami a régi helyén megmaradt volna. Az emberek beleuntak a nagy bizonytalanságba. Ipar, kereskedelem, vállalkozási kedv, családok és egyesek egyéni boldogulása: mind megsinlette a márholnapra váltakozó viszonyokat. Ki volt mozdítva helyéből minden, mint föld-rengés után.

Csoda-e, ha az állandó viszonyok

után való vágy és epekedés hatalmába kerítette az egész magyar társadalmat? Csoda e, ha a munkapárt megalakulásában a normális állapotok, a rendezett és szabályozott erők visszatérésének szerencsés korszakát üdvözölték?

Ennek a rendezett, állandó viszonyok után sóvárgó általános vágynak köszönheti a munkapárt, hogy rövid idő alatt oly nagy hódításokat tett.

S köszöni még egy másik, reánézve szerencsés körülménynek. Minden más párt lejártta magát a koalíciós kormányzás belső zavaraiban és herce-hurcájában. Idő ke'l rá, sok idő, amíg a tekintélyükön, hitelükön, népszerűségükön ütött sebek begyógyulnak.

Addig is a polgárok a munkapártban biznak, amely új, friss, agilis s van hite céljaiban és remélhető győzelmében.

A munkapárt ugyan eget-földet nem ígér nekik, csak érhető, szarad szemmel látható, reális eredmények elérésével kecsegtet. Rendet és nyugalmat akar, békés viszonyokat, a nép jólétének és vagyonosodásának előmozdítását. A földindulás nem kenyere: olyant hirdet, ami megvalósítható.

Az állandó viszonyok iránt való hitet a munkapárt nemcsak a nemzet széles rétegeiben ébresztette fel újra, de

Hármasban.

Irta: **Dionysos.**

Az asszony: Érzik? Erős földszag. Szinte kábit. Tavasz.

A gazda: Tavasz. A mi tavaszunk. A falusi ember tavasza. A nagyvárosi embernek nincs tavasza. A merev kövek között, a kőutókon, a kőházakban nincs tavasz.

A vendég: Appersze! Sőt! Nagyon is van tavasz. Ha nem is olyan erős, bódító, brutális; de finom, raffinált, mondhatni desztillált. A ti tavaszotok erős, kábitó, természet vadvirág-illat; a mienk könnyű, libbenő parfüm. Meg-megsapja az embert egy-egy utcasarkon, körülcirógatja, mint valami könnyű, futó mosoly.

Az asszony: És pedig.
A vendég: És pedig? Erről lírát lehetne inkább írni, mint epikát. Ez bent történik az emberben; mélyen; a kedély legbensőbb rugói között. Nem jön kívülről. Itt nem lepik, nem rohanják, ostromolják meg az érzékeket.

külső, a földből, a megújulásból áradó hatások. Nem kábitanak, gyötörnek, árasztanak el külső erők, mintha izgató szert szedett volna az ember. Hanem belül: a kedély, a hangulat legintimebb, legérzékenyebb szálai rezdülnek egyszerre meg. A környezetnek, a diszietnek, a természet tiszteltetreméltó megújulásának nincs nagyobb hatása, mint — mondjuk — a fantázia csigázásánál valami könnyű, szelid illatu, kékfüstű szivarnak. És mégis. Menyire megváltozik minden a merev kövek között, a kőutókon, a kőházakban tavasszal. Menyire másképp lát az ember egyszerre mindent. Nagyszerű változás történik.

Az asszony: És pedig?
A vendég: És pedig? Ment már tavaszi éjszakákon a nagy körutakon?
Az asszony: Mentem.

A vendég: Elszórtan lámpák; az éjszaka csendes órei. Főnt csillagok, a hold bámész arca. A levegő csendes; alig rezdül; alighogy cirógat. Mintha hamusodó paraszat érne gyöngye lehelés: neki nekipirul. Ugy éri az arcot is a levegő csendes mozdulása, ci-

rógatása. Világos, színes ruhás emberek jönnek-mennek. Egészen mások, mint akik telen nagy ruhatómegekben jártak. Lengébbek, vidámabbak, formásabbak. Nevetésük is más. Zenehang töredékek uszálnak a levegőben. Végigtáncolnak az idegekben s tovasiklanak. Emberről-emberre. És ez közöséget, együttérzést támaszt bennük. Eltűnik a lezárttság; a nagy termek, kávéházak, éttermek kinyílnak. Hang és fény vígan ömlik ki és be. Az utcákon elszórtan égnek a lámpák; az éjszaka csendes órei. Fent a csillagok, a hold bámész arca. A fákon pelyhedznek a levelek. Az ember oly különöset érez és gondol: a nagyvárosi ember tavasza.

Az asszony: Brávó.
A vendég: Vagy járt már szűk utcán tavaszi éjszakán?

Az asszony: Jártam.
A vendég: Az égen megint a hold bámész arca. Nagyon elszórtva lámpák...

Az asszony: Az éjszaka csendes órei.
A vendég: Régi és ujkéletű emlékek.

Steiner Sándor butorkereskedő
Debreczen Piac-u. 70.

Ajánlja a „mitroviczai“ fabutorgyárban készült tömör gőzölt búkk és Szilfa háló, ebédlő és úri szoba berendezéseket. Kárpitos műhelyében készíti a leggyorsabbtól a legfinomabbig minden — némű kárpitos munkát, javításokat vállal gyors szállításra. —

של פחה

Husvétí fűszerárú

Tisztelettel tudatjuk, hogy üzletünkben az e célra elkülönített helyiségben szigorúan rituális felügyelet mellett a husvétí של פחה fűszerárú eladását már megkezdtük. Mint hogy ezúttal az árú kösorságára, olcsóságára és jóságára a legtöbb garanciát nyújtja, kérjük a nagyérdemű közönség szíves megrendelését.

Tisztelettel

Gewürz és Klein

fűszernagykereskedők,
Debreczen, Vérosi bérpalota.
Inle-urban telefon 221.
Szombat és ünneppnapokonzárva

a koronában is. A nagyhatalmi állás érzékeny delejtűje nem egyszer megérezte a koalíciós bizonytalanság ingadozását. A munkapárt programja egy hosszú és ádásos békekorszak bejelentése. Művelődni, vagyonosodni, haladni kívánunk; jogaink iránt mindenütt tiszteletet gerjesztve, erélyes, de nem provokáló, férfias fellépésünkkel.

Ne álmodozzanak hát a malomalatti politizálás berkeiben, valami hirtelen fordulatról. Ne higgyék, hogy egyszer csak eltűnik a munkapárt valamely földalatti süllyesztőn s újra szabad a vásár, újra a máriól-holnapra való változások és ingadozások ideje következik el.

Az állandóság és maradandóság minden feltétele meg van az új politikai alakulásban. S akik még mindig csodás fordulatokra, a koalíció valamely új formában való feléledésére várnak, jegyezzék meg jól: a folyamatok nem folynak visszafelé.

Wesselényi Miklós báró halálának évfordulója.

1850 ápril. 21.—1910 ápril. 21.

Ez év április 8-án múlt 50 éve annak, hogy a magyar nemzet nagy reformátora Széchenyi István gróf önkézével vetett véget dicsőséges és viszontagságos életének a Bécs mellett fekvő Döbling nevű elmegyógyintézetben. És most április 21-én van a 60 ik évfordulója annak, hogy a nagy reformátor benső barátja, az ő terveinek és eszméinek leghűségesebb osztályosa Wesselényi Miklós báró Budapesten, a M. Tud. Akadémia mellett levő István főherceg nevet viselő szálloda I. emelet 22-ik szobájában, felesége Lux Anna és természetes leánya, Versényi Katinka karjai között meghalt.

Széchenyi halála a vérbe fojtott nemzeti szabadság újraébredésének hajnalán; ellenben a Wesselényi halála a vérbefojtott nemzeti szabadság legsötétebb éjszakáján történt. Széchenyi halálakor még hangosan

kiáltozni sem volt szabad a magyarok. S fájdalom, a keserűség és a kétségbeesés éjszakáján csak egy mélységes sóhajban, egy elfojtott zokogásban tört ki az egykor öt bálványozásig szeretett magyar nép fájdalma és keserűsége.

Széchenyi sokkal előbb ösmerte fel a forradalom veszélyeit és annak végzetes következményeit, mint Wesselényi. Ő már 1848. tavaszán érzi, sejtí, hogy minő óriási küzdelmek, megpróbáltatások és szerencsétlenségek származhatnak a nemzetre abból a végzetes összeütközésből, mely a nemzet és dinasztia között létrejött. Szeptember első napjaiban pedig már azt jegyzi be naplójába: „*En a csillagokból olvasok, vér és vér mindenütt, a testvér a testvért, a néptaj a néptajt fogja megszárolni öröklően, engesztelhetetlenül. Pest oda van. Őh az én füstbe ment életem!*” És 1848. szeptember 5-én már orvosával együtt elindul Pestről és több napi kocsis utazás után megérkezik Bécsbe, honnét orvosai tanácsára a döbbent elmegyógyintézetbe vonul. Barátja, Wesselényi, még ott marad Pesten, de mikor 1848. szeptember 28-án a felbőszített tömeg a Budáról Pestre kocsis siető királyi biótost Lambert gróf személyében fölismeri és fékevesztett haragjában a kocsiból kihúzza, megöli, holttestét az utcán végig hurcolja, Wesselényi is, hogy kicsiny gyermekei és felesége életét biztonságba helyezze, odahagyja Pest városát, sőt magát az országot és visszavonul régi — száműzetési helyére, a Graefenberg mellett fekvő Frey-Waldauba.

Ebben a kis fürdőtelepben töltötte szomorú testi vakságban és még szomorubb lelki bánatban élete hátralévő napjait a nemzet egykoron bálványozott hőse, a Vörösmarthy Mihály által megénekelt árvízi hős, a nagy Wesselényi. 1850 tavaszán azonban oly erős honvágy fogta el Wesselényit, hogy nem törődve azzal, hogy ő is az üldözöttek és proskibáltak közé tartozik, arra határozta el magát, hogy visszatér családjával együtt hazájába. És április 9-én meg is írja visszatérésének utját és rendjét zsidói tisztartójának Szabó Miklósnak, két régi barátjának, Deák Ferencnek és Ujfalvy Sándornak. És amiként megírja, akként cselekszik is. Április 14-én utnak indul egész családjával és háznépével együtt hazájába, április 16-án megérkezik Pozsonyba, onnét in-

dul gőzhajón Pestre, ahová április 17-én este érkezik meg. Utközben azonban meghül és Pestre már betegen, erős lázgyötörtlen érkezik. Tüdőgyuladást kap a hatalmas természetű, orozslán erejű Wesselényi és rövid, atig négy napi kínos halálos tusa után április 21-én este végső: ver, utolsó: dobban nagy és nemes szíve.

Bár halála óta 60 esztendő telt el, de Wesselényivel szemben a magyar nemzet még ma sem róttá le egészben azt a hálát, melylyel e nagy és nemes fiának adósa maradt. Való, hogy szülő vármegyéje 1902 szeptember 17-én szobrot emel neki Zilahon; az is való, hogy Pest városa 1905 április 9-én egy domborművet helyez el az 1838-ik évi árvízi hős emlékeztére a ferenczrendiek templomának oldal falában. És az is való, hogy nem régiben az ő nevével nevezték el „Wesselényi-kollegiumnak” az általa dus alapítványokkal ellátott zilahi református főiskolát. De hatalmas beszédek, mikkel mint vándor patrióta Pozsonytól Szebenig másfél évtizedeken át bejárta és felrúzta, önértetre ébresztette és tette buzdító: a szunyadó nemzetét — maiglan sincsenek egybegyűjtve és kiadva. Politikai és irodalmi levelezését pedig, melyet két évtizeden át a legnagyobb fáradsággal és nem csekély anyagi áldozattal én gyűjtöttem egybe, hiába ajánlottam fel kiadásra annak a Magyar Tudományos Akadémia, melynek egyik első igazgatósági tagja volt és mely százazreket költ évenként idegen nyelvű fordításokra — vász az azt kaptam, hogy a Wesselényi szellemi hagyatékának kiadására neki most nincsen elegendő fedezete. Ugy látszik, hogy Wesselényinek némelyek ma sem tudják megbocsátani azt, hogy jobban szerette a hazáját, mint a dinasztit. Igaz, hogy ez hiba lehet a hiperloyalisták és udvari tanácsosok szemében, de annál nagyobb erény és érdem az egyszerű és igaz lelkű nép millióinak szemében.

Dr. Kardos Samu.

A horvát választói reform. A bán megküldte a miniszterelnöknek a választójogi reformjavaslatot, mely a határvidéken a cenzust hat koronára, a többi kerületben 15 korona minimumra szállítja le, a választók számát 270 ezerre teszi (eddig 42,000 választó volt). A javaslat szerint a szavazás községenkénti és titkos lesz.

lanságokkal, nagy érzelmi nekilendülésekkel járó tavaszának is megvan a maga szépsége, jogosultsága. De ez még nem jelenti a városi ember tavaszának szépség-, vonzóerőhiányát.

A gazda: Lehet. De nem tehetek róla, de ugyanaz az érzésem most, mint amit mozgósítházakban érzek, amikor szép vidékeket, vizeséseket, hegyeket, folyókat mutogatnak. Az embert el el fogja az öröm, a csodálkozás a látótakon, meg-megrezdül az emberben valami, de mégsem az ez, amit az ember a helyszínen, a természetben érez. Mintha nem volna levegő, perspektíva a dolgokban! A városi ember lelke is meg-megremeg; meg-megorrontja a tavaszt. Rajta is erőt vesz valami különös nyugtalanság. Ismeretlen, mélyen rejtőző hangulatok vetődnek fel. Erősen működik a fantáziája, épp úgy, mint a moziban. De nincsenek meg az igazi, erős szenzációk.

A vendég: Ez lehet.

A gazda: És nem fél-e, hogy a nagyvárosi emberben teljesen tönkremennek azok az alapok, melyekből ezek az erők, megrázó s mégis kellemes érzések származnak, ha nem kerül közvetlen erős kontaktusba a természettel, hanem csak ilyen nagyvárosi, mondhatni intellektuális tavaszi érzésörömkben részesül.

A vendég: Erről lehetne beszélni.

Amiket régen elfeledtünk már, vagy amik még mindig újra meg újra feltűnnek. Gondolatok kóvályognak a langyos levegőben. A hold sárga arca bámészkodik; betakarózik, kitakarózik. Felhők siklanak nesztelen. Emlékek, gondolatok usznak. Az ember olyan különöset érez, gondol; a nagyvárosi ember tavasza.

Az asszony: Brávo, az éjszaka költője!

A vendég: Avagy járt-e már áprilisi napsütéses délelőttökön nagy városokban?

Az asszony: Jártam.

A vendég: Szóval a nap süt. Rápaszkolja sugarait az emberekre, a házakra, az ablakokra, a járdákra, mindenütt világosság. A kebleken, a gomblyukban virágok. Vidámság. Fogak csillognak. Hangos üdvözlések történnek. A szellő el-elkap egy-egy hangot, egy-egy kacagást. Szűk udvarokból verki hagyja hallatszik. És még ez a kutya, komisz verki se olyan borzasztó, mint különben. Vidáman ad az ember pár krajcárt. És ebéd után a tavaszi levegőtől, világítástól bágyadtan, örömmel szundit el az ember. És olyan különös, kósza álmái vannak. Ime, a nagyvárosi ember tavasza.

Az asszony: Mindez elég szép, de még sem az igazi. Nem az a tavasz, amit a természet kíván, ami megújulást, új életet, termékenységet, pompát, színeket, ifjúságot

jelent. Valami halovány kópia csak. Nincs igazi ereje, zamatja.

A vendég: Az nincs. De a művelt, elfinomodott asszonyban sincs meg ugy-e az a természetes, erős asszonyiség, ami a primitív önöben s azért mégis mennyire vonzó. Mennyivel több benne a charme, a báj Mennyivel inkább tudjuk megérteni, mennyivel több melegséget tudunk iránta érezni. Mennyivel inkább a mi asszonyunk.

A gazda: Baudelaire szerencsen nő szeretett, Goethe a szakácsnőjét vette el.

A vendég: Egyik sem a nagyvárosi ember közönséges típusa. Baudelaire tönkre finomult. Nála ez a legfőkétebb reakció volt. Betegesen rajongott mindenért, amit megcsinált, kikészített, szimmetrizált; a primitívnek az ellentét erejénél fogva elemmentaris erővel kellett hatnia gyenge idegrendszerére. Goethe se volt ekkor már normális ideg-életű. Bár egyike a legegészségesebb embereknek, akivel valaha foglalkoztak, a nagy szellemi munkának mégis hatnia kellett idegeire. Azután a tisztos kor. A jó étkezések. A nyugalom, a kényelem. Hiszen tudod.

A gazda: Hiszen tudom.

A vendég: Szóval, ez nem bizonyít ellenem. És még ha bizonyítana is, csak azt bizonyítaná, hogy a primitívnek, a természetességnek is van erős vonzóereje. Ami kétségtelen is. Bizonyos, hogy a ti tavaszatoknak, a falusi ember erős, nagy nyugta-

„SAVOY” BUDAPEST,
VIII., József-körút 16. sz.
A Nemzeti Színház
közve len közelében.

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

Khuen-Héderváry a királynál.

A politika eseményei.

A politikai élet egészen künn van a kerületekben, minden érdeklődést a képviselőjelölések, a korteshadjárat foglalnak le maguknak s a pártkörökben is csak a választások esélyei kepezik a diskussziók tárgyát. Ugy lehet, a holnapi nap már arra a kérdésre is megadja a választ, hogy mikor ejtik meg a választásokat. A beavatottaknak mutakozó körökből legalább az került ki, hogy *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök holnapi kihallgatása alkalmával a képviselőválasztások kiírása iránt is előterjesztést tesz a királynak, noha hivatalosan nem erősítették meg ezt a híradást.

A politika eseményeiről itt következnék távirati tudósításaink:

A miniszterelnök a királynál.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök holnap reggel a 7 óra 55 perckor indul gyorsvonattal *Bárczy István dr.* miniszteri titkár és *Klein Ödön* miniszteri osztálytanácsos, a sajtóiroda főnöke kíséretében Bécsbe utazik és délután 2 órakor külön kihallgatáson jelenik meg a királynál. A miniszterelnök a választások kiírása dolgában tesz előterjesztést az uralkodónak.

Khuen-Héderváry gróf a kihallgatás után néhány napi üdülés végett a *Semmeringre* utazik, majd résztvesz a közös miniszteri tanácskozáson, amelyen a *Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés* pontjait állapítják meg s keresik a módot, hogy a román kereskedelmi szerződést, amelyet újfént megsürgettek, életbeléptessék. Ezen a tanácskozáson hír szerint életrekeltek a már-már elszunnyadt *katonai büntető novellát*, amely már átment valamennyi illetékes tényező bírálata s amelyet hír szerint az uralkodó rendelettel fog életbe léptetni.

A miniszterelnök a közös miniszteri tanácskozás ideje alatt többször jelenik meg a király előtt kihallgatáson s a magyar ügyekről fog referálni.

Tanácskozás a miniszterelnöknél.

Az országos nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottságának három tagja, *Fejérváry Imre* báró és *Horánszky Lajos* ma délután felkeresték *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnököt és hosszabb ideig tartó tanácskozást folytattak vele. A tanácskozáson részt vett *Jeszzenszky Sándor* államtitkár is.

Miniszterek utazása.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délután öt órakor Bécsbe utazott.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ma este, leánya látogatása végett *Máramarosszigetre* utazott. A miniszter holnap reggel kiszáll Técsőn és köszönetet mond az ottani választóknak, amiért már régebben fölléptették képviselőjelöltül, mivel azonban ő nem vállalhatja a jelöltséget, kéri fogja Técső közönségét, hogy *Pekár Gyula* jelöltségét támogassák. *Hieronymi* délután tovább utazik *Máramarosszigetre* és pénteken visszatér a fővárosba.

Választási mozgalmak.

A técsői választókerület 100 tagú küldöttsége ma reggel érkezett Budapestre *Fimák Sándor* gör. kath. esperes vezetésével.

és 10 órakor fölkereste a Nemzeti Társaságban *Pekár Gyula* Gyuát, hogy felajánlja a técsői jelöltséget. *Pekár Gyula* hosszabb beszédben megköszönte a megtiszteltetést és a jelöltséget elfogadta. Innen a küldöttség a kereskedelmi miniszteriumba ment, ahol *Hieronymi* kereskedelmi miniszternél tiszteltgett.

Facseten Henz Károlyt a nemzeti munkapárt hivatalosan jelölte.

A *kisbecskereki* választókerület nemzeti munkapárti jelöltje, *Szilasy Zoltán*, vasárnap mondja el programbeszédét a kerület székhelyén.

Selmebánya választóközönsége tegnap igen népes gyűlést tartott, amelyen a választók volt képviselőjüket, *Pallaviczini György* ögrófot újból jelölték.

Szolnok a nemzeti munkapárt *Hegedüs Kálmán dr.* volt országgyűlési képviselőt jelölte, a *Kossuth-párti* Nagy Emillel szemben.

Ungvárról jelentik: A nemzeti munkapárti választók, a kereskedők és iparosok *madarasi Beck* bárót jelölték *Nehrebeczky Gyulával* szemben.

Justh Gyula ma kijelentette, hogy *Marosvásárhely* első kerületében fellép képviselőjelöltül. A nemzeti munkapárt jelöltje *Székely Ferenc* igazságügyminiszter lesz, *Kossuth-párti* programmal pedig *Fenyvesi Soma* megy a választási küzdelemben.

Eröss Lajos dr. körútja.

A püspök Gyorokon és Lippán.

A tiszántúli református egyházkerület tudós főpásztora, *Eröss Lajos dr.* püspök befejezte a nagyváradi és a nagyszalontai egyházmegyék látogatását és holnap visszautazik Debrecenbe. A püspököt mindenütt, ahol csak a canonica visita végett megjelent, lelkes fogadtatásban részesítették s úgy híveik, mint az egyes városok és községek vezetősége, valamint más felekezethez tartozó lakossága részéről, a tiszteletnek és szeretetnek megannyi megnyilvánulásával vették körül.

Utójárja a nagyszalontai egyházmegyének marosmenti egyházközségeit látogatta meg *Eröss dr.* püspök; körútja utolsó állomásairól a következő jelentéseket kapjuk:

Gyorokra tegnapelőtt reggel fél 9 órakor érkezett *Eröss* püspök és kísérete virágokkal díszített különmotoron, a hol a püspököt a vármegye nevében *Baross Ferenc dr.* aradi járási főszolgabíró üdvözölte. *Eröss Lajos dr.* szép beszédben köszönte meg a díszes fogadtatást.

Délelőtt 10 órakor a püspök a tüzoltók és iskolásgyermekek sorfala között a templomba vonult, amelynek ajtajában *Hunyady László* lelkes üdvözölte a hívek nevében. Az ünnepi istentiszteleten a püspök nagyhatalú beszédet mondott, amely a hívekre mély hatást gyakorolt.

Az istentisztelet után a püspök a lelkesi lakba hajtatott, ahol a küldöttségeket fogadta. *Rakó Sándor* esperes a katolikus egyház, *Vatián Romulusz* esperes a görögkeleti román egyház, *Tabajdy Gyula* közsegi jegyző a közsegi előjáróság és képviselőtestület, *Kósa Károly* református lelkes a pankotai református egyház üdvözlését tolmácsolta. Tiszteltgett még a püspöknél a tüzoltó testület és a motoros vasut küldöttsége is.

Déli 12 órakor *Eröss Lajos dr.* és kísérete *Lippára* utazott. Itt lovasbandériummal, diadalkapuvallást várták a püspököt s fogadására az egész község kivonult. A délutáni folyamán a püspök istentiszteletet tartott, amelynek végzetével ő és kísérete visszatért *Aradra*. Tegnap este *Csészi Imre* lelkes adott a püspök tiszteletére vacsorát. A program szerint *Eröss* püspök ma kora reggel hagyta el *Aradot*, hogy visszatérjen székvárosába.

A szegedi katasztrófa.

Haldokló sebesültek.

A szegedi gyufagyár lyukas kazánjának rémes gyilkolása még nem fejeződött be. A katasztrófa súlyosan sebesülteik közül ma hajnali három órakor ismét meghalt egy és ezzel a halottak száma tízre emelkedett. A robbanás pusztításairól újabb a következőket táviratozzák *Szegedről*:

Kovács Adámné szül. *Bassa Mária* az újabb halott, akin az éjjel műtétet kellett végezni, de az orvosok fáradozása sikertelen maradt. Az édes anyja, *Bassa Péterné*, elmondta, hogy leányának férje most katonáskodik, a lánya naponta hatvan krajcárt keresett és abból küldött még az urának is, ki egy év múlva szabadul ki a katonaságtól.

— En csak ma tudtam meg — folytatta zokogva *Bassa Péterné* — hogy meghalt a leányom. Most már nincsen senkim a világon.

Bassánét ezután kihívták a hullaházba a boncoló asztal mellé, hogy megállapítsa a halott azonosságát. Amint az asszony megismerte leányát, az orvosok azonnal elkezdtek a boncolást. *Bassáné* kitámolygott az udvarra és ott sikoltozni kezdett:

— Darabokra vagdalják a lányomat!

Utóbb dühöngeni kezdett, úgy, hogy kényszerzubbonyt kellett reáadni.

Ma reggel kezdték meg a halottak boncolását. Kilenc holttest került ma délelőtt a boncoló asztalra. Az orvosok munkája délig eltartott, mert minden egyes boncolásról külön jegyzőkönyvet vettek föl.

A hullaház előtt sirva, panaszkodva várakoznak az elhunyt hozzátartozói, akiket iderendeltek a holtak agnoszkálása végett. Egymásután hívják be a gyászaborult anyákat a halottasházba. A künnevek rettegve várják azt a pillanatot, amikor reájuk kerül a sor és nem egy közülük még mindig reménykedik, hátha még sem halt meg a leánya. Belülről gyakran hallani egy-egy sikoltást, jelöl annak, hogy valaki fölismerte az elhunytak között hozzátartozóját.

Az anyák sirva panaszoik, hogy nincs miből fizetniük a temetést. Nem tudják ugyanis, hogy az elhunytak eltemetése végett a munkaadótól, illetve a munkásbiztosító pénztártól, temetési járulékra van igényük. Az ott lévő újságírók felvilágosították őket erről, mire a gyárba mentek és onnan a munkásbiztosítóhoz, hogy járulékaikat fölvegyék.

Neuwald Gyula, a temesvári gyufagyár igazgatója, aki a szegedi gyufagyárnak is igazgatója tagja, elmondta, hogy amikor a mostani vállalat átvette a gyufagyárat, az igazgatósnak sok gyermekleányt, akik a 14 éves kortól még nem érték el, el kellett bocsátania. A minimális napszámot 70 fillére emelték föl. Temesvárott egy korona a minimális napszám, de ott sok a gyár, tehát a munkaerő is drágább.

A szegedi kórházban tizenhat nehéz sebesültet ápolnak. Őnek közülük oly súlyos az állapota, hogy valószínű, hogy már nem érik meg a holnapi napot.

*Kühnel Ernő*t, a gyár főmérnökét és *Wolf Gyulát*, a főgépészt, akiket a rendőrség tegnap letartóztatott, ma délután átkísérték az ügyészségre. *Magay Lajos* vizsgálóbíró ma délután fogja őket kihallgatni. Valószínű, hogy mindkettőt még ma szabadlábra helyezik, mert *Magay*nak az a felfogása, hogy a letartóztatás ez esetben nem helyénvaló.

Holnap délelőtt fogják a holtakat a szegedi kórházból egyidőben temetni. A szocialisták ez alkalomból nagyobb mérvű tüntetésre készülnek. Budapestről alkalmi szónok jön, aki a kórházban és a temetőben

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, FEUERSTEIN
Női blousokat legszebben tisztít
mosó intézete Piacz utca 63.

beszélni fog. Tüntető körmenetet is akarnak rendezni és népgyűlést hívnak össze, melynek napirendjén van: A tőke és a munka.

Szeged város tanácsa ma 300 koronát szavazott meg a szerencsétlenül jártak, illetve hozzátartozók segélyezésére.

Roosevelt és a hortobágyi csikós.

Debreczeni szobrász műve az exelnök szobájában.

Roosevelt impozáns budapesti fogadtatása bizonyosságot tett róla, hogy Budapest abban is méltó fővárosa Magyarországnak hogy egy szabadságszerető, munkára vágyó nemzet mélyes tiszteletét és lelkesedését napszerű keretekben tudja kifejezésre juttatni egy olyan férfi iránt, akinek egész egyénisége, csakugy mint államférfiui ténykedéseinek hatalmas sorozata egyaránt a szabadság és munka kultuszának lelkes, fáradhatatlan és gyönyörű eredményeket felmutató szolgálatáról tanuskodik. S ha a nagy férfi fogadtatásának kiemelkedőbb mozzanatai szépen világítják meg a megértő és nemes magyar vendéglátást, jól esik konstatálnunk azt is, hogy Roosevelt magyarországi tartózkodását a legapróékosabb intézkedések megtételekor is annyi finom és ötletes dologgal készítették elő, hogy az exelnök valóban kedves intimségű, feledhetetlen órákat élt át a magyarok körében.

Ránk, debreczeniekre nézve, a Roosevelt látogatását megelőző intézkedések közül különösen egy lehet igen érdekes. A Hungária-szállónak abban a szobájában, amelyet Roosevelt lakásul rendeztek be, egy hortobágyi csikóst ábrázoló szobrot is állítottak fel. A szobornak az volt a hivatása, hogy intimebbé, hangulatosabbá tegye a nagy államférfi lakását.

Hogy kelthet egy tagbaszakadt, rusztikus magyarnak az érebeöntött mása intim hatásokat épen egy Roosevelt lelkében? Aki tudja, hogy Roosevelt fiatalágának legkellemesebb emlékei azok a hónapok, amelyeket az amerikai puszták fiai közt, azoknak edző és kemény életet élve töltött el, megfogják érteni a csikós-szobor felállításában rejlő finom ötletet. Rooseveltnek, aki akárhányszor pányvázott meg vadul száguldozó paripát az amerikai rétségeken, nagyon kedves meglepetés lehetett a magyar pányvavető csikós megpillantása. Nemcsak mindenre kíváncsi érdeklődését foglalkoztathatta a Hortobágyinak ez a jellegzetes alakja, hanem esténként, mikor szobájába visszatérve, a holdfényben ragyogó kemény magyarra tévedt a pillantása, bizonyára derűs, régi emlékek szállhattak a lelkére a távoli, térs amerikai prérk felől...

Hogy azoknak, akik a szobor felállítását kedves meglepetésül szánták, mennyire igazuk volt, bizonyítja Rooseveltnek a szobor meglátásakor mutatott vise kedése. Először a szobor művészi értékesége kapta meg, dicsérte a kemény, dacos magyar arcsikerült voltát s a pányvavető kar momentumát. Aztán a pányvavetés művétől kezdett kérdezősködni s részletesen

elmagyaráztatta magának, hogyan élnek a hortobágyi csikósok.

Minket, debreczenieket, annyival is inkább kellemesen érinthet a Rocsewolt csikósszobor-esete, mert, amint értesülünk, a Hungária-szállóban felállított szobor ami derék, kiváló debreczeni szobrászművésznünknek, Tóth Andrásnak az alkotása. Tóth Andrásnak hortobágyi alakokról mintázott szobrai már sok elismerést vívtak ki. *Puszták fia* című szobra *József főhercegnek* a tulajdona, *Pányvavető csikósát* pedig a millenium idején *Erzsébet királyné* méltatta megleghangu dícséretre s a magyar népet kiváló tudósa, *Herman Ottó* a legsikerültebb magyar szobrok egyikének mondta. Ezekhez az elismerésekhez csatlakozott most a *Roosevelt* dícsérő szavai.

Ötven millió a katonatiszteknek.

A közös tisztek adósságai.

A katonatisztikar egyik legégetőbb bajának a javítására a közel jövőben érdekes intézkedéseknek a foganatosítása várható. A hadsereg legfőbb vezetői segíteni akarnak a katonatiszteknek azon a rendkívül kényelmetlen helyzetén, mely egyrésztől előkelő állásuknak megfelelő reprezentálásra, költséges életmódra kötelezi őket, másrészt azonban nem biztosít számukra anyagi jövedelmet, hogy ilyen életmódot gond nélkül folytathassanak s így a tiszteket az eladósodás veszedelmébe sodorja.

Bécsből táviratozzák, hogy *Schönaich* közös hadügyminiszter egy javaslatot dolgozott ki, mely a *hadsereg tisztikarának adósságmentesítését* akarja lehetőleg rövid időn belül keresztülvinni. *Schönaich* ezt a javaslatot már a király elé terjesztette s megbízható forrásból eredő értesülésünk szerint a király el is fogadta a hadügyminiszter tervét.

Schönaich ebben a javaslatban egy ötven millió koronás alap létesítését tervezi a katonatiszti adósságok fedezésére. Ebből az alaphoz a katonatisztek részére rangfokozatuknak megfelelő kisebb-nagyobb pénzösszegeket utalának ki. A javaslat a *hadnagyoknak* 3000, a *főhadnagyoknak* 5000, az *ezredeseknek* 8000 koronát biztosítana fejenként adósságaik törlesztésére. A pénzösszegek kiutalása mindig a *király születésnapján*, augusztus 18-án történnek.

Schönaich érdekes tervét bizonyonnyal örömmel fogadják a katonatiszti körökben s kétségtelen, hogy a dolog ilyen megoldása, ha nem is alkalmas teljesen a katonatisztek eladósodásának gyökeres orvoslására, mégis jelentős és elismeréseméltó segítséget nyújt a hadsereg tisztjeinek egyre tarthatatlanabbá váló helyzetük javítására.

Színházi jegyadó.

Debrecenben is behozzák.

Az Országos Színészegyesület közgyűlése Szilágyi Vilmos igazgató és a nyitrai társulat indítványára kimondta, hogy a *színházi jegyadót behozza*, épúgy, mint Németországban és Au ztrában behozták. Ez adó jövedelmességét legjobban illusztrálja az osztrák színészegyesület igazgatójának, *Bo d Veigl*-nak kijelentése, hogy az évente 500,000 koronát hoz a nyugdíjgyesületnek.

A magyar színházi jegyadó a következő: Minden 2 koronás váltott és szabadjegy után 2 fillér, 2 koronától 10 koronáig 4 fillér, 10 koronás jegyétől 10 fillér, 10 koronán felül 20 fillér (páholy). A bérlet 2 százalékkal drágabb.

Ez adóból évente 60-80 000 koronás bevételt remél a nyugdíjgyesület s reméli, hogy a nyugdíjas színészeknek a nyugdíj 80 százaléka helyett az egész nyugdíjat kifizetheti az így nyert jövedelemből, ha lelkiismeretesen beszoigáltatják az igazgatók.

A jegyadót eddig öt igazgató vezette be, köztük *Szendrey Mihály* Aradon, ahol meglepő eredményrel járt az új adó, *Molnár Gyula* Jászberényben s legutoljára *Szabados László* Eperjesen, aki 14 nap alatt 64 korona jövedelemből számolt be. *Zilahy Gyula* debreczeni igazgató — mint értesülünk — az idei szezonban, melynek nem sokára vége, nem akarja megkezdeni az adószedést, hanem a nyári állomáson vezetibe, úgy, hogy *októberben már Debreczenben is szedi a jegyadót*.

A közönségnél nem talált ellenszenvre ez az új adó. Azokon a helyeken, ahol már bevezették, mikor először kérték a színházba járó közönségtől a 2-4 filléreket, szívesen adta. Másnap már koronákat adtak nagy lelkesedéssel. Persze, ezt ellenőrizni kell s a színészegyesület erről is gondoskodik.

A színigazgatói engedélyek kiadása különben már is a jegyadó szedéséhez van kötve, hogy megszűnjék az a szegényletes állapot, hogy a nyugdíjgyesület a nyugdíjasoknak csak 80 százalékot fizet.

A színészegyesület ezenkívül tárgyalt a belügyminiszterrel is ez ügyben, mert a vidéken a színházi bizottságok hatáskörébe tartozik a jegyárának felelőlése. Ha színigazgatók lelkiismeretesen járnak el s a beszedett adórol pontosan elszámolnak, a nyugdíjas színészek nyomorusága már a jövő évben véget ért.

Nagy leleplezések két fővárosi gyógyszerészlől.

Öt millió s sacharin-csempészés.

A fővárosban a rendőrség nemrégben nagy sacharin-csempészésnek jött nyomára. A múlt hónapban ugyanis vidéki jelentések alapján kiderült, hogy a fővárosból rendszeresen szállítanak különböző városokba cukorhamisítás céljaira szolgáló sacharint s a jelentések nyomán megindult nyomozás folyamán két előkelő budapesti gyógyszerész raktáraiban métermázsákra menő mennyiségben bukkantak erre az elárusítási tilalom alatt lévő anyagra. A sacharin-csempészési ügy részleteiről következőket jelentí budapesti tudósítónk:

A pénzügyőrök különböző vidéki városokban hónapok óta figyelemmel kísérték,

Főüzlet és gyár: Arany János-utca 10.

Fióközletek: Battyhányi-u. 2. sz. és Vár-u. 3. szám (Zenede udvar.) Alapított 1903. Telefon szám. 70.

Koncz József Fest, Vegyileg Tisztít mindennemű ruhákat a legszebben és legjutányosabban.

Lüszter köpenyek minden színben **7 forint** **Halmágyinál**

hogyan Budapestre kisebb-nagyobb mennyiségben, néha 50 kilogrammot is meghaladó csomagokban, sacharin érkezik. A vidéki pénzügyőrök átiratai alapján a rendőrség megindította a nyomozást a feladók kilétének megállapítására. A nyomozás vezetésével a főváros VI. kerületének kapitányát, Jeszenszky Gellértet bízták meg, aki rövidesen kiderítette, hogy a sacharin csomagok feladói Markovits Manó és Weisz Henrik budapesti ügynökök.

A vállaltára fogott ügynökök bevallották, hogy a sacharint, óriási mennyiségben, Török József Király utcai gyógyszerész elvásárolták. Tegnap délelőtt Török József raktárában házkutatást tartott a rendőrség 17 métermázsas sacharint, valamint 32 kisebb-nagyobb feladásra elkészített csomagot foglaltak le.

A nyomozás folyamán a rendőrségnek az is tudomására jutott, hogy a külföldről, főként Oderbergből, Németországból, Svájcól sok sacharin érkezik Budapestre. Megállapították, hogy ezek a szállítmányok Egger József Váci-utcai gyógyszerész raktárába kerültek. Az Egger Józsefnél tartott házkutatás alkalmával csak kismennyiségű sacharint talált a rendőrség, de kiderült, hogy néhány hónap alatt 45 métermázsát küldött szét az ország különböző városaiba.

A két fővárosi gyógyszerész ellen megindították a kihágási eljárást. A kár, melyet a sacharin-manipulációk a kicstárnak okoztak, 5 millió koronát tesz ki.

Színház és Művészet

A színház műsora.

OSÜTÖRTÖK: *Sasfűk*, dráma. A) bérlet.
PENTEK: *Tatárjárás*, operette. B) bérlet.
SZOMBAT: *Táncos huszárok*, operette. C) bérlet.
VASÁRNAP: Délután *Az őrdög mátkája*, népsimán.
Este Zách Klára. daljáték. Bemutató előadás.
Bérlészetűnet.
HÉTFŐ: Zách Klára, daljáték. A) bérlet.

Luxemburg grófja. A Luxemburg grófja ma esti előadásán a beteg Szilassy Etel helyettesítőjéül Zsigmondi Anna játszotta el a festőmodell szerepét s a mai est s bizonyosságot tett arról a meleg szeretetről, mellyel a debreceni közönség a kedves szubrettet távozása után is megőrizte emlékeztében s mellyel újabb debreceni fellépéseit várja. Színpadra lépésekor zugó taps fogadta, pompás énekszámait sokszor megújrazták s felvonások után számtalanszor kitapsolták. Az előadás sikerét Zilahyné, Horváth, Ligeti temperamentumos játéka is fokozta. A felvonásokat tett ház nézte végig.

Zsigmondi Anna vendégjátéka. (A színházi iroda jelentése) Az igazgatóságának sikerült Zsigmondi Annát még egy vendégjátékra megnyerni. Zsigmondi A. holnap, esütőtörtökön este a beteg Szilassy Etel helyett Fall Leó nagyhatású operettjében, az *Elvált asszony* Gonda szerepében lép fel, mely szereppel Nagyvaradon nagy sikert aratott.

Tatárjárás. (A színházi iroda jelentése.) Holnapután, pénteken Kálmán-Bakonyi eredeti daljátéka, a *Tatárjárás* kerül színre, a főbb szerepekben Zilahyné, Szilassy, Huzella Irén, Gyöngyi, Horváth, Nádor és Tormával.

HIREK

— **A hetedik hadtest új parancsnoka.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Albori Jenő báró gyalogsági tábornok csapatfőügyelőt főmentette állásától. A csapatfőügyelői állást megszüntet és helyébe két hadsereg-főügyelői állást szervezték. Hadsereg-főügyelőkké Frank Libor gyalogsági tábornokot, a VII. hadtest parancsnokát és Potiorek Oszkár tábornokot nevezték ki. A tábornoki karban egyidejűleg nagy változások történtek, amelyek közül benünket, debrecenieket az érdekel közelről, hogy a temesvári VII. hadtest parancsnokává Seefrans Antal altábornagyot nevezte ki a király. A kassai VI. hadtest parancsnoka Ziegler Alfréd lovag altábornagy lett.

— **Ülések a városházán.** Holnap, esütőtörtökön délután 2 órakor a fűzesabonyi vasút részvénylányosság közgyűlését tartja a városháza kistermében. Pénteken délután 4 órakor a színházi bizottság tart ülést, melyen Zilahy színikazgató bemutatja a jövő évre szerződöttest társulatának névsorát. Szombaton délután 3 órakor a vízvezetési bizottság tart ülést.

— **Nem szabad sorozni.** Hazai Samu honvédelmi miniszter ma értesítette Debrecen város közönségét, hogy az ex lex ideje alatt ujoncozni nem szabad. Még az önként jelentkező, valamint az egyéves önkéntesi joggal bírókat sem szabad sorozás alá bocsátani. Kivételt csak a nem magyar honosságú jelentkezőkkel szabad tenni; ezekkel is csak abban az esetben, ha az önként jelentkező külföldi honos illetőségi hatósága a sorozás dolgában külön megkeresi a város hatóságát.

— **A Csapó kertí függetlenségi kör felkér.** Ma délelőtt Tudós János dr., Jánosi Zoltán és Szűcs Géza dr. tagokból álló küldöttség jelent meg Kovács József polgármesternél s átadta neki a Csapókerteri függetlenségi és 48-as olvasóköri kör kérvényét, melyben a várostól a csapókerteri népiskola mellett lévő 200—220 négyzetméteres teleknek házépítés céljaira való átengedését kérik. A kérvényt számos bizottsági tag is aláírta. A polgármester megígérte, hogy a tanács jóindulatulag támogatni fogja a kérelmet.

— **A kultuszminiszter a Marczali-ügyről.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy egy hírlapíró ma fölkereste Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, akit arra kért, hogy nyilatkozzék a Marczali-ügyről. A miniszter a következőket mondta:

— Kijelentem, hogy a legteljesebb igazsággal és körültekintéssel, szigorúsággal fogok eljárni a Marczali-ügyben. Marczalit igen nagyra becülöm, régi és jól megalapozott tisztelettel viseltetem iránta és nem engedek személye ellen hajszát folytatni. De az ügy érdeméről nem nyilatkozhatom, mert az egyáltalában nincs módomban: az egyetlen tanács még nem terjesztette elő sem az ítéletet, sem az indokolást.

— **Koch Róbert beteg.** Berlinből táviratozzák: Koch Róbert tanár néhány nap óta beteg. A híres bakteriológus állapota tegnap rosszabbodott, egyelőre azonban még remény ad okot komolyabb aggodalmakra. A Koch állapotáról kiszivárgó híreket tudós körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják.

— **Református tanárok naggyűlése.** Az országos református tanár-egyesület, a szatmári református főgimnázium háromszáz évi fennállásának megünnepelésével kapcsolatban, május 19-én Szatmáron tartja meg ez évi naggyűlést, melyen Eröss Lajos dr. debreczeni püspök is részt vesz. A naggyűlés előadói között szerepel Sinka Sándor, a debreceni református főgimnázium kitűnő tanára, aki középiskolákról és a közvéleményről tart előadást. Kiemelkedő pontja lesz a naggyűlésnek a debreceni bölcsészeti fakultás kérdése, melyet a fizetésrendezés ügye után tárgyalnak. A naggyűléssel kapcsolatban a rendező-bizottság szép kirándulásokat tervez Bikszadra, Erdődre, Felsőbányára és Nagybányára. A kirándulásokon való részvétel díja 18 korona. A kirándulásokra május 5-ig kell jelentkezni, a szatmárnémeti ref. főgimnázium igazgatóságánál.

— **A portugál király és egy francia színésznő.** Lisszabonból jelentik: Manuel, Portugália huszonegyéves királya, nemrég néhány napig Párisban időzött és ott megismerkedett egy gyönyörű francia színésznővel: Gaby Delis szel. A művésznő teljesen meghódította a fiatal királyt, úgy hogy amikor visszatért Lisszabonba, megbizta egyik udvari hivatalnokát, hogy a színésznőt hozza Lisszabonba. Gaby Delis egy hét múlva már a portugál fővárosban volt és egy külvárosi villában vett lakást. Az anyakirályné eleinte energikusan ellene volt annak, hogy a művésznő a királyi palotában kapjon lakást. A szerelmes király azonban nem engedett és néhány nappal ezelőtt a francia színésznő beköltözött a királyi palotába, ahol pazar fényű lakosztályt rendeztek be számára.

— **A Csokonai-kör új tagjai.** A Csokonai-körbe újabb időben több alapító tag és számos rendes tag lépett be. Alapító tagok lettek: báró Jozsinczy Miklósné, Miskolczy Nándor, Hofmann Sándor, Darvas Izidor és Kuti Zsigmond. Rendes tagok lettek: Mitrovits Gyula dr., Sajó Béla dr., Hegedűs Emil, Rother Ernő, Nemes Sándor, Markovits Bálint, Svaszta Károly, Hájós Mór, Elek Dezső dr., Jakobovits József dr., Darvas György, Miklósi Ármán dr., Popper Miklós dr., Lédig Jenő dr., Weisz Maurus, Löbl Gyula, Weichsler Vilmos, Szilágyi Jenő, Szabó Lajos, Szép Imre dr., Glück Márton, Dekkert József és Könyves Tóth Mihály dr.

— **Műbarátok vegyenek ajándékul legszép gummi nyomatot.** Egyedüli készítője Némethy fényképész Piac-utca 42.

— **A széplaki zavargás.** A nagyváradi ügyész utasítására — mint ottani tudósítónk jelenti — a margittai járásbíró megindította a széleskőrű nyomozást a széplaki zavargás ügyében. Az értelmi szerzők kipuhatólására helyezik a fősúlyt a vizsgálatban. A szálak Margittára vezetnek el s valószínű, hogy ma vagy holnap a margittai főbírók közül nem egyre rábizonyul hogy a vakmerő merényletet ők tervezték s hogy a

Megnyílt Fehér J. új butornagyáruháza Feltűnő olcsó árak.
Hunyadi-utca 17.

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

széplakiakat ők bujtották fel a nemzeti munkapárt jelöltje és kísérete ellen. *Bálint Lajos* és *Bódis Pál*, a zavargás sebesültjei tegnap már jól érezték magukat s minden életveszedelmen túl vannak.

— **Gazdasági épületek a Vajdapoloson.** A város tulajdonát képező Vajdapoloson a bérlő több épületet emeltetett, a melyeket megvételre ajánlott föl a városnak. Az épületeket ma vizsgálta meg a kiküldött bizottság, melynek tagjai voltak: *Medgyaszay Miklós* gazdasági tanácsok, *Udvarhelyi Géza* városgazda és *Fodor József* mérnök.

— **A szerelmes csodalkrek házassági terve.** A prágai összenőtt ikernővérek regénye kezd bonyolódni. *Róza*, az anyává lett iker követeli, hogy csábító impresszáriója vezesse oltárhoz. Viszont a másik iker szerelmes lett a társulat kigyóemberébe. Bár az orvosok véleménye szerint az ikreket veszély nélkül el lehetne választani, a férjjelöltek tekintettel a jövedelmezőségre, csakis összenőttén hajlandók házasságra lépni velük.

— **Az ököritói katasztrófa.** *Mátészalkáról* jelentik: Az ököritói szerencsétlenek hátramaradottjai segélyezésére sietett özvegy gróf *Tisza Kálmán*, ki a közeli Korosodon lakik és elsőnek jelent meg a szerencsétlenség színhelyén és rögtön 1000 koronát osztott szét a segélyre szorultaknak. Kasznárja *Tisza Kálmán* intézkedése folytán minden nap meglátogatja a helyi és környékbeli betegeket, kiknek pénzt ad, ami már több ezer koronára rug, továbbá élelmet, ruházatot küld és receptjeiket a grófnő fizeti. Nagy munkájában segítségére van *Tisza Lajos* gróf, akivel együtt állandó jöltetői a környék szegényeinek.

— **Ceglédiek a hortobágyi vásáron.** A ceglédi óvatató bizottság átiratában tudatta Debrecen város polgármesterével, hogy június 23-án részt vesz a hortobágyi lóvásáron.

— **Nagy tűzvész.** Alsóvereczkéről táviratozzák: Petrefalva községben tegnap tűz támadt, mely az erős szélviharban rohamosan terjedt. Huszonhárom ház és sok melléképület a lángok martaléka lett. A tűzvész következtében nagy a nyomor a község szegénysorsu lakosai között.

— **Az áprilisi utóállítás.** Az április havi katonai utóállítást ma délelőtt tartották meg a Pavillon-kaszárnyában. Az előállott osztrák hadkötelest a katonai szolgálatra alkalmatlannak találták, a vizsgálatra jelentkezett apát pedig keresetképesnek.

— **Névtelen adakozó.** Egy magát megnevezni nem akaró nagylelkű adakozó 400 koronát juttatott dr. Popper Mór ügyvédhez, az iskolaszék elnökéhez, hogy az a szegény iskolás gyermekek felsegítésére fordíttassék. A küldött összegből a husvétii ünnepekre 15 leányt és 13 fiút láttak el izléses ruhákkal és cipőkkel. Tegnap adta át az iskolaszéki elnök az öltözeteket a gyermekeknek és szép beszédben fejezte ki az iskolaszék köszönetét a nemeslelkű adakozó

nak, ki ígéretet tett, hogy hasonló összeget fog juttatni minden évben az iskolának. Köszönetet mondott az igazgatónak is buzgóságáért, mellyel a felruházást intézte.

— **Verekedő házastársak.** Ma délután alapos botrányt csinált a Péterfia-utcán *Hajdu István* napszámos és a felesége. Ittasok voltak mindketten és összeveszttek, majd egymást ütötték-verték. A verekedésnek sok nézője támadt, míg aztán a rendőr a verekedő házastársakat bevitte a büntügyi osztályra, ahol megindították ellenük az eljárást.

— **Árverés a debreczeni állomáson.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, ugymint: bőröndök és táskák, kalapok, esernyők, botok ruha- és fehérneműek stb., Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében április hó 28-án délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni.

— **A Néptakarékpénztár** mint szövetséget **Piac-utcza 75. sz. a.** életbiztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújt.

— **Eladó ház.** A Darabos-utcai 33 szám alatt levő ház eladó. A telek frontja (14 öl) be van építve új épülettel, részben még adómentes. A telek nagysága 300 négyszögöl. Bővebb felvilágosítás a kollégiumi pénztárban nyerhető.

Pénz, pénz, pénz nélkül csekély havi részletre kaphatók mindennemű ékszerek, zongorák, czimbalmok Schwartznál a Városházával szemben. 4

— **Darabos karbit** megérkezett **Földvár**hoz, **Piac utcai barak.**

— **A Jelzálog és Hitebank** mint szövetséget **Piac-u. 30. sz.** (Ungváry ház) költösnöket a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kezességre vagy betáblázás mellett.

— **Repülőgép** faliképek nagyvároszokban **Thaisz Arthur** papír- és műárubázában.

FŐVÁROSI BAZÁR
Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bórpalota.

Husvétii

כשר שד פתח

fűszer és csemege cikkek

Kávé, mandula, dió,

és mogyoróbél. Bors,

Gyömbér és Fahéj

kivánatra a t. vevő jelenlétében lesz megdarálva,

Fried és Löwenheim

fűszer és csemege-áruházában

DEBRECZEN, Piac-utcza 72. sz.

(Royal nagyszálló tőszomszédságában.)

Helyi és vidéki telefon 740.

Telefon :
435
szám.

Központi Cipő- és Kalap-áruházban

DEBRECZEN, Dréher mellett

költözködés miatt

a raktáron levő összes

czipők, kalapok és fehérneműek

gyári áron adatnak el.

Az orvos és gyógyszerész urakat, szülészöket, valamint a nagyközönséget tisztelettel értesítjük, hogy

miután a férfi-divat üzletünket kibővíteni óhajtjuk,

az orvosi mű- és kötszerek elárulásával teljesen felhagyunk.

Ennélfogva ezen cikkeket gyári áron bocsájtjuk t. vevőink rendelkezésére.

Nagybani vételnél külön engedmény.

Teljes tisztelettel :

Gyórfi Testvérek,

Piac-utcza 30. szám. (Dréher sörasarnokkal szemben.)

Viegeschöböl

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(58.) Irta: Vértesi Arnold.
Gyorsan lépdettek le a helmon, a Vilám nyerített s vigan kapálta a földet ott lent az árok partján, az égről eltisztult már minden felhő s nyájasan sütött le a nap a kék boltozatról. Egy paraszt legény átölelte egy paraszt leány derekát s úgy mentek végig danolva a temető alatt. Zarándy Elek nevetve mutatott oda ujjával. Lenke komoly maradt.

Mikor leértek és fölültek a lovaikra, Elek oda hajolt a piruló, komoly, büszke leányhoz.

— De hiszen még nevét sem mondtad vátasztottadnak.

— Fodor Gyula, — susogta a leány s azzal gyorsaságra nógatva lovát, előre száguldott.

Egy szót sem szólt többé hazáig. Zarándy Elek nem kérdésést ödött, mosolygott és hallgatott, Csak miönn hazaérték s lesegítette lováról unokahugát. mondó:

— Most mindjárt beszéljek?

— Most mindjárt, — hangzott a Lenke válasza.

A paripák dobogását meghallotta szobájában Fodor Gyula, de nem mert kilépni. (Folytatjuk)

Terménytőzsde.

Schvares E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1910. ápr. 18.

Készárú 80 olcsóbb,		
1910. októberi buza	10.72	10.73
májusi buza	12.41	12.42
1910. áprilisi buza	12.41	12.42
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	—	—
1910. áprilisi rozs	8.42	8.43
1910. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	6.88	6.89
1908. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	5.85	5.86

Ujdonságok
Női kosztüm szövetekben,
Francia Delainekben,
Ruhavásznak és Zeffrekben
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai
cégnél,
DEBRECZEN, Rózsater.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558. sz.

Fazekas Imre
Villanyvilágítási és
erőátviteli
vállalata
Debreczen, Piacz-u. 77.

Nemes faju gyümölcsfák
mint: alma, körte, őszibarack, szilfa, kajszinbarack, ringlöh, meggy és cseresznyefák

Különösen erős minőségben
1 drb. 1.20 Kor. 25 drb-on felül 1.10 Kor.
50 drb on felül 1.— Kor. **Azonkívül:**
magastörzsű birsalma, diófák, díszcserjék,
fenyőfák, futó cserjék, rózsafák, cserép és
futórózsák, óriási mennyiségben a legolcsóbb árakon.

Tessék növény és mag árlapomat kérni
Kontsek Géza
Debreczen, Kossuth-utcza.

St.-Louis 1904. világhírlításon „GRAND PRIX“

Jobban tisztít minden más fémfisztitóval.

VÉDJEGY **ZSEBEN HORDHATO**
LEGOLCSÓBB
KRISTÁLYLIMONÁDE **ÉS LEGJOBB LIMONÁDE**

Por alakban előállított limonádé

cukorral együtt. Egy adag 6 fill. Turista doboz 12 adaggal zsebben hordható alakban 80 fillér. Kirándulásokon, sportturákon, hadgyakorlatokon kitűnő szolgálatot tesz. Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad.
Főlerakat: **KONTSEK GÉZA** Debreczen.
Készíti: **KERTÉSZ ERNŐ** gyógyszerész Szabadka.
— **KRISTÁLYLIMONÁDE GYÁRA.** —

Kapható:
Roth Jenő,
Mayer Jenő,
Várray József,
Hauer Bertalan,
Komlóssy Lajos,
Ertő Jakab,
Rosenberg Sándor
uraknál.

Legdivatosabb férfi fehéreneműek, kalapok, cipők, nyakkendők, női és férfi bőr, cérna és selyem keztyük, uti bőröndök, női kézi táskák, ernyők, botok, illatszerek és
~~~~ egyéb toilette cikkek nagyválasztékban ~~~~

GYÓRFI TESTVÉREKNÉL

DEBRECZEN, Piacz-utcza 30. (Dréber-söröcsarnokkal szemben.)

Ugyanott kötszerek, műszerek és az összes betegápolási cikkek gyári áron kaphatók.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Női vennem azon hölgyet, ki butor-berelvezését a Fehér J. új butornagyáruházában szerzi be. Hunyadi utca 17. a vasúti állomás közelében. Dus választék, clesó árak.

Betöltendő.

Géplő kisasszony, nagy ügyvédi irodai gyakorlattal felvétetik ügyvédi irodába. Czim a kiadóban.

Gyári vállalatához, vidékre gyakornok felvétetik. Kereskedelmi iskolát végzett előnyben részesül. Szép jövő. Cím a kiadóban.

Géplőné, teljesen perfekt. azonnal alkalmazást nyer Dr. Horvát Sándor ügyvédnél, Kossuth-u. 15. Értekezhetni délután.

Munkas leányok felvétetnek. Honvéd u. 16

Adás-vétel.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látászerészhez Debreczen, Piacz-utca 63. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számu szemüveget, orrosipetet, lorgnettet kaphat.

Kitűnő órák, legújabb divatu ékszerek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltenek az elsőrendű órák műhelyben Bauer Károlynál Piacz-u. 75. Iparbank szemben.

Szóló vessző ültetésre Ezerjő Kövidinka 42 faj csemege első rendű még kapható Molnár Lászlónál Debreczenben.

28 krajczárért fejtel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyszerelőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

Frissen szedett, válogatott sima szólvessző eladó, ezre 6 korona. Poroszlay László szólvesszőtelepéről, Hunyadi-utca 3. szám.

Permetező gépek javítását idejekorán eszközöltesse Varga János rézművesnél, Piacz-utca 52. mert most olcsóbbak mint a szezonban.

Önt is érdekli! hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkészletek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az ujonnan berendezett és dusan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Hatvan-u. 17. sz. alatti áruházában

Új harisnya kötések és fejlelések. A legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Paszomány Gyárban Debreczen, Piacz-utca 32.

120 hektoliter érmelléki 1909. termésű bor eladó, kisebb mennyiségben is. Péterfia 18.

Benzin, automobil, motor, világító nagyban és kicsinyben kapható Deutschnál. Hatvan utcán.

Welsz Ferenoz épület és mű-butor asztalos
Hatvan-utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Új rendszerű női férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hiteltépes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szűkségletét női divat czikkekből, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2

Egy szabóműhely berendezés, teljesen felszerelve, eladó. Czim a kiadóban.

Alig használt férfi divat és cipő üzlet berendezés félárban eladó, Piacz-utca 47.

Eladó 2000 négyszögöl faj termő szőlőföld. Értekezhetni lehet özv. Bazsa Istvánonnál Hajdu-Bagoson 63. ház szám.

Husvérra porcellán edények, bazárárak félárban még kétnapig kiárussítatnak Csapó-utca 22.

Lakás

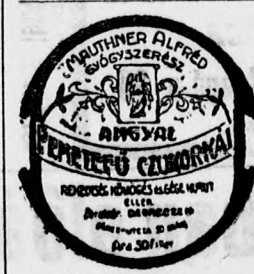
Két szoba, előszoba, konyha azonnal kiadó. Értekezhetni Frank Józsefnél Szent-Anna-utca 1 sz.

Modern az e helyiség Hatvan-u. 11. sz. alatti átadó, esetleg a berendezés is eladó.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 38. Kifésült hajjal legmagasabb árban veszek. Telefon 759.

Füvészkert-u. 14! Nagytemplomhoz egy perc a HARMATHY antiquarium könyvek, szaltárok, imakönyvek ott rémölcsön kaphatók.

Szép csak az lehet, k.
Mauthner
Lillom-crémjót
használja, — Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható Arany-Angyal gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok

Dr. Dralle
Bükk-hajvize

fejkorpa és hajhullás ellen

כשר של פתח

Saját termésű

Rizling boraimat

Husvéton át kihordásra 36 krajczárjával literenként árusítom.

Rosenberg Adolf

Frohner-szálloda.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely

NAGYVÁRAD MELLETT

Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz hőfoka 49. C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz. köszvény, ischiás, izadmányok

és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kad, iszapmód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, táv. rda, interurban te efon, — Curtaxe és zenedij nincs. — Prospektust küld az Igazgatóság.

Napernyők,

divatkelmék — selymek —
csipkék — díszítések

gyönyörű választékban

Donogán és Somossy

cézgnél

DEBRECZEN, Ristemplombazár.

Kovács Gyula és Társa

női divattermel

DEBRECZEN, Főtér 55.

(Hungária kávéház mellett.)

a legújabb tavaszi és nyári divatújdonságai megérkeztek divattermeinkben, ezek megtekintésére felhívjuk a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét.

Újdonságok Costümökben, szövet, himzett vászon, batist, etamin, sinór vászon, remek választék divatszinekből. **Porköpeny** lüster, selyem és vászonzóli minden színben a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. **Gyermek** és **leány** ruhácskák, madeira és színes szövetből dus választékban. **Női felöltők** sima posztó és angol szövetből. **Gallérok**, **leány** és **gyermek** kabátok a legdivatosabb kivitelben. **Blousok** selyem, tüll, csipke, batist és zephirból, nyersselyem crepe de chine legszebb választékban. **Pongyolák** szövet, delain, batist és cretonból nagy választék. **Alsó szoknyák** (Jupon) selyem, lüster, cloth minden színben. **Aljak** szövet, vászon, selyemből minden színben a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Divatos **övek** és még számos újdonságok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett.